

CASTELLO

VELENCE IGAZI ARCA

SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: FAZAKAS LÁSZLÓ

Ha belefáradtunk és elegünk van a San Marco és San Polo kerületeket elárasztó turistatömegekből, az örökös nyüzsgésből, morajlásból, és valami igazán helyire vágyunk, akkor mindenképp Velence legnagyobb kerületét, a városközponttól keletre elhelyezkedő Castellót érdemes felkeresnünk

A városrész egy, a 8. században épült, de mára már teljesen elenyészett erődről kapta a nevét. Annak ellenére, hogy közel – sétálva 10-15 percre – van a turistáktól hemzseggő központi részekhez, itt mégsem érezhető a belvárosra jellemző elviselhetetlen zsúfoltság. Az utcáin barangolva fedezhető fel Velence hétköznapi arca: az újságárustól a friss gyümölcsöt és zöldséget kínáló nyílttéri piacon keresztül egészen a kis éttermek és kávézók teraszáig minden fontos hangulati kellék megtalálható. A turistaszivaj helyett az ablakokból olasz szó hallatszik, a csatornák vize nyugodt.

A helyiek – leginkább az idősebbek – a házuk előtt vagy a kis sarki kávézók, éttermek teraszain beszélgetve töltik az időt. A lakosság szám viszont az elmúlt 30-40 évben drámaian lecsökkent: míg 1980-ban 120 ezren éltek a történelmi kerületek negyedeiben, addig 2016-ra már csupán 55 ezren, ebből 11 ezren Castellóban laknak. Ennek okai sokrétűek: az aqua alta időszakos áradásai, a rossz infrastruktúra, a nehéz megélhetési és lakhatási viszonyok mind részesei a gyors fogyatkozásnak.

AZ ARSENALE

A FŐBEJÁRAT, A PORTA MAGNA ÉS KÖRNYÉKE – BÁR KIESIK A TURISTATERHELÉS BŐL – LÁTVÁNYÁBAN MÉGIS SZERVESEN ILLESZKEDIK VELENCE KÖZÉPKORI ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEIHEZ. MÖGÖTTE EGYKOR VIRÁGZÓ ÉS VILÁGHÍRŰ HAJÓ- ÉS HADIFELSZERELÉSI ÜZEMEK MŰKÖDTEK

HAJÓK SZÜLŐHELYE

Castello egyik leghíresebb látványossága az 1104-ben alapított Arsenale Hajógyár, mely lényegében a „La Serenissima” katonai, gazdasági és kereskedelmi hatalmának alappillére volt. Évszázadokon keresztül itt építették

a Velencei Köztársaság kereskedelmi és hadiflottáját. A Dantét is csodálatba ejtő gyárban a velencei munkások akár egy nap alatt is el tudtak készíteni egy teljes csatahajót. De volt, hogy ennél is gyorsabban: 1574-ben a francia király tiszteletére rendezett díszebéd alatt készítettek

el egy hadihajót – lenyűgözve a fiatal III. Henriket.

Az ipari forradalom előtt ez volt Európa legnagyobb ipari létesítménye: a 16. században legalább 300 hajótársaság több mint 15 ezer munkása dolgozott itt. De az Arsenaleban nem csupán hajókat gyártottak – ágyúkat, pus-

UTCÁK ÉS CSATORNÁK

HA CASTELLÓT FELKERESSÜK – BÁR VELENCÉBEN VAGYUNK –, TÖMEG- ÉS HANGZAVARMENTES HELYEKEN BOLYONGHATUNK. AZT AZ ARCÁT LÁTHATJUK A VÁROSNAK, AMI TULAJDONKÉPPEN TIPIKUS, ÁM MÁSHOL MÁR ELURALTA ÉS KIFACSARTA A TÖMEGTURIZMUS

kákat és egyéb hadieszközöket is. Díszes főbejárata, a Porta Magna a város egyik legrégebbi reneszánsz épülete: az oroszlánokkal és mitológiai személyekkel díszített kapu az 1460-as években készült.

A hatalmas komplexumot az elmúlt években lezárták, ám egyes épületrészei a két-évente megrendezésre kerülő Biennale művészeti rendezvénynek adnak otthont.

Az Arsenale közvetlen szomszédságában kapott helyet a Museo Storico Navale tengerészeti múzeum – korabeli hajózási eszközök, hajófégyverzetek bemutatóhelyeként, de itt van a dózse bárkájának másolata, Peggy Guggenheim személyes gondolája, továbbá egy Marco Polo-kollekció és hatalmas tengerikagyló-gyűjtemény is.

VELENCE-KÉP-ÉPÍTÉS

Castello nemcsak Velence legnagyobb, de egyben a legtöbb zöldövezettel rendelkező kerülete is: itt

található a Giardini Pubblici park, amely a Biennale központi helyszíne is. Külön látványosságok a nemzeti pavilonok és természetesen Giuseppe Garibaldi szobra is.

Az 1451-től 1807-ig püspöki székhelyként szolgáló San Pietro

Castello nemcsak Velence legnagyobb, de egyben a legtöbb zöldövezettel rendelkező kerülete is: itt található a Giardini Pubblici park, amely a Biennale központi helyszíne is.

di Castello-bazilikának helyet adó San Pietro-szigethez csupán két híd vezet. A több tíz méter hosszú, fából készült hidak persze korántsem annyira nevezeteseek, mint a népszerű és nyüzsgő Rialto...

A kerület legforgalmasabb utcája és a helyiek nagy kedvence a Via Garibaldi, amelyet még Napóleon hozott létre egy csatorna feltöltésével. Itt lakott valamikor a híres felfedező Cabot család: John Cabot (eredeti olasz nevén Giovanni Caboto), Új-Fundland

felfedezője és fia, Sebastian Cabot (Sebastiano Caboto), az angol nyílt vízi hajózás atyja és korának egyik legnevesebb földrajztudósa.

Castello még sok ínycserizést rejt, amelyek csak akkor fedezhetők fel, ha elvonatkoztatunk a sablonosnak és kiégettnek tűnő Velence-ideáltól. Nem a Szent Márk tér és nem is a Rialto híd vagy a Grand Canal környéke biztosítja a helyiek közösségi és hétköznapi életének mai helyszínét, hanem a távolabbi és a turisták által kevésbé látogatott városrészek. Persze a turistamágnesek is kihagyhatatlanok, de teljesebb, színesebb Velence-képet kaphatunk, ha vesszük a fáradságot, és a Castello csendes, nyugalmas kis utcái, csatornái, parkjai által nyújtott élményekből is építkezünk.

FAZAKAS LÁSZLÓ
DOKTORANDUSZ,
AZ ERDÉLYI KRÓNKA
TÖRTÉNELMI PORTÁL
FŐSZERKESZTŐJE

RUBELLIT

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: KUPI LÁSZLÓ

Az egyik legkeresettebb és legszebb színű turmalinváltozat. Alakja általában megnyúlt, oszlopos-prizmás, gyakran rostozott kristálylapokkal. Trigonális kristályai gyakran túszerűek, melyek kévékké állhatnak össze. Üvegfényű, a törése egyenetlen, kagylós, sűrűsége pedig közepesnél nagyobb (kb. 3 g/cm³).

Leggyakrabban kvarc, mikroclin, albit, muszkovit, lepidolit társaságában jelenik meg. Keménysége (a Mohs-skálán 7,5-ös, a kvarcnál keményebb) és élénk színe alkalmassá teszi, hogy ékkőnek csiszolják. Ám rideg és törékeny ásvány, így az élek és csúcsok mentén gyakran megreped.

Átlátszó, drágakő-minőségű példányait a kelet-szibériai Malkhan pegmatitmezőiből bányásszák, méretük több deciméteres is lehet! Ugyancsak világhírűek Brazília (Minas Gerais), az USA (Kalifornia) és Madagaszkár rubellitjei is.

RUBELLIT-SZÉPSÉG

MALKHANI PEGMATIT-MEZŐ,

CSITAI-OBLASZTY, OROSZORSZÁG

FENT: KUPI LÁSZLÓ GYŰJTEMÉNYÉBŐL, MÉRETE: 43×22 MM

LENT: LELKES ANDRÁS GYŰJTEMÉNYÉBŐL, MÉRETE: 48×20 MM

KUPI LÁSZLÓ
GEOLOGUS-FOTÓS

HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/
/FINEMINERALPHOTOGRAPHY/